

Begravning på 1800 talet.

När någon avlidit i byn sändes bud på någon som brukar hjälpa till med att kläda lik och dylikt. Hon tvättar och kläder ofta ett lintyg, som ofta hos äldre människor, legat en längre tid i beredskap. När kistan kommit lägges liket i den och pyntas med blommor och grönt. En mindre kammare klädes med lakan och ett bord klädes med lakan, lite blommor och grönt samt ljus, ett är släkt, som betecknar den döda.

När sedan begravningsdagen är bestämd, sändes bjudningsbiljett till släktingar och så till "laget" de som bor närmast gården. Så blir dagen och gästerna samlas, alla svartklädda, mennarna i frack oftast bonjour. Så bjudes på kaffe och bröd och oftast en sup. Det var vanligt att gästerna ville "se" liket. Det sades, att om man såg liket och rörde vid handen så fick man inte se det senare. Ofta var en man anmodad att vara "traktör" vid tillfället, han skulle bjuda gästerna till bords och truga en sup till dem. Till en man, en storbonde sa han: "Kom här ska du få en gök." "Nä ja har fåd en", Ah, du tål nog en te". "Ja nock tål ja en te."

Om en stund sa traktören: om de ä nån som nu vill se liket, så kommen nu, för sen skruvar ja locket på. Så kom två av de finaste damerna fram, det var påbrejesarna. De hade två lakan som de lade om kistan, ett främst o ett bakom som bärarn skulle bära kistan med. Någon person läste en psalm eller sjöng.

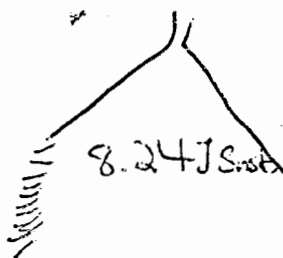
Kistan bars ut av anmodade bärare, ut till en vagn, kanske en likvagn, det var finast. Var det en som var på socknen, var det bara några sockengubbar som bar kistan till graven.

Om liket skulle bisättas i kyrkan blev mässan där. Men det var inte alltid, då körde likskåran till kyrkogården där präst o kantor väntade. Påbrejerskorna kom fram och lade lakanen om bärarnas axlar och kistan bars in på kyrkogården med präst o kantor före som sjöng en psalm. Framme vid graven sattes kistan ner på stänger över graven och då kom påbrejerskorna fram o tog lakanen av och veckade fint ihop dem igen. Prästen läste mässan och kantorn sjöng, kanske hölls tal om hur bra den bortgångne varit kanske inte. Om präst och kantor var bjudna till sorgehuset, stannade de, annars gick de hem. Då om det var en varm dag tog mennarna frack o bonjour av sig och hängde på gravstenar och tog träskyfflar, som befann sig på kyrkogården och var tillverkade i gårdarna med namn på och började fylla igen graven. Det var hemska ljud när sten och grus slog emot kistan, det var ju de sista ljud som de kom att minnas och som alltid framkallade tårar.

När graven var färdig körde ju likskara till sorgehuset, där begravningsskalaset började. Det var ju strax på em. det började men kunde dröja ut på natten innan det tog slut. Det var ju tvunget med mycket folk och mycket mat och så all disk. När det var en fin begravning så var en finare matlagerska anmodad. Men längre tillbaka i tiden då var det inte så mycket mat som vid denna begravning. Nu när de blivit så mätta och det pratats och rökats så var den högtidliga stämningen slut för längesen och gästerna hade glömt varför de var där. Men livet skulle ju gå vidare!

Skyfflarna som nämnts hittade jag på kyrkloftet när jag målade kyrkan den ena gången, samt en ram som hänger i vapenhuset och en kollektihåv med krona utskuren som användes nu. Jag tog hem sakerna o konservera o måla dem mot trämask.

Det är 6 skyfflar
En utan text.

Likvagn fanns här i komm. Det var nog Harphult som ordnat den. Finns den ännu?